

Bibliodramatikus üzenet

(3.évf.) 7.üzenet

Dobogókő, 2003. június 12-15.
Nemzetközi Bibliodráma Találkozó
(Néhány szóval sokunk élményéről)

„A szél ott fúj, ahol akar...”

Csütörtök délután a 35 fokos kánikulában csak a remény ébresztgette a szelet, majd este megmozdult a levegő. Közel százan töltötték meg a dobogókői Manréza ebédlőjét, hogy a nyitó program kérdésére *„Mi szél hozott ide..?”* ismerkedő játékokkal válaszolgassunk egymásnak. A négy őselemből a Biblia hármát is a Lélek megelevenedéséhez kapcsol; a levegőt (szél), a tüzet, (lángnyelvek), a vizet (az újjászületés forrása), amely a két lábbal a földhöz kötött ember számára a Teremtő munkálkodását jelképezi. A terem négy sarkában testünkkel, gesztusainkkal, hangjainkkal jelenítettünk meg négyet a bibliodráma lehetséges színpadai közül. Merthogy, amint G.M.Martin a másnap délelőtti előadásában fogalmazott: *Ha a Szentlélekről esik szó, pontosabban, ha a Szentlélek tesz róla, hogy emlegessék, akkor minden mozgásba jön, és kisiklik a jól bejáratott pályákról, gondolatmenetekből.*

...hallod zúgását ...

Mi is, mint Nikodémus egykor, izgatottan kérdeztük: *„Hogyan történhet meg mindez?”* A 60-70 főre tervezett találkozóra 120-an jelentkeztek és volt, aki lekésett. Kicsit nagyobb hírveréssel helyszínt kellett volna váltani... Az EU-Bizottság Grundtvig-akciójának támogatásával a bibliodráma három alapműveként számon tartott könyvet adhattuk kézbe magyar nyelven. Itt voltak a szerzők is.

...de nem tudod, honnan jön és hova megy...

Csak azt tudtuk, amit Csepregi András péntek délelőtt így fogalmazott: *A költöző madarak erejüket sokszorosan meghaladó távolságokat képesek átrepülni, mert ismerik a szelet, rábizzák magukat, vitorláznak a széláramlatokon, hagyják, hogy vigye őket a szél. A szél sodrának engedve pedig mi is csodákat élhetünk át.*

Csak azt tudtuk, hogy ki kell mennünk reggelente a szabadba, hogy bőrünkön át érintkezzünk a reggeli áhítatok levegőjével, majd vissza kell vonulnunk a belső szoba spiritualitásába, ahol műhelymunka zajlott. Nem volt könnyű választani a csoportok közül. Volt elmélyülést kínáló két félnapos és volt egy témára koncentráló rövidebb műhely. Volt csoport, amely esztétikailag, volt, amelyik pszichodramatikusan közelített a szöveghez. Volt vezető, aki egy képzőművészeti alkotást kínált „szöveggént”, egy másik páros görög mitológiai párhuzamot szembesített a bibliai szöveggel, és volt, aki rögtönzéses stílusgyakorlatot kínált. A csoportvezető párosok közt volt magyar-magyar, magyar-német, német-osztrák, német-német, svájci-svájci.

Néhány visszajelző mondat a résztvevőktől:

„Közösségben voltam, játszottam, gyermek voltam anyám ölében, járkáltam, lélegeztem, alkottam, német nyelvű kofa voltam Jeruzsálemben, várva Jézus eljövételét, vándoroltam, megszomjaztam, zúgolódtam, Isten vizet fakasztott számomra Mózes által a sziklából, végül Jézus szavai szóltak hozzám a kút mellett: „Aki szomjas, jöjjön hozzám és igyék, aki hisz bennem. Amint az Irás mondja: belsejéből élő víz folyamai fognak patakozni.” (Papp Beáta)

„Jó volt megtapasztalni, hogy idegen emberek milyen őszintén meg tudnak nyílni egymás előtt, illetve azt, hogy a – nyelvi, vallási és egyéb – különbözőségeink ellenére is egységben lehetünk.” (Gazdag Zsuzsanna)

„A mozgásos bemelegítő gyakorlat után, mely által fizikailag nagyon bemelegedtem, meglepetésemre mégsem a tűz, hanem a víz szimbólumát választottam. Valahol értettem ezt a választást. Túl sok bennem a tűz és néha jó, ha a víz lehiggaszt.” (Snir Péter)

„A kép és a szerep nyitott marad számomra. Talán ha megkapom a Bruno készítette fényképet a jelenetről, valamint Isten életem folyamán segít, hogy megmaradva az útján, tovább gondoljam szerepemet... (Kedves János)

„Ha legközelebb megkérdezi tőlem valaki, hogy mégis mire van szükségem, hát... a bibliodramára (Molnár Ildikó)

Aztán péntek este színházban jártunk, a „Bibliai rögtönzések” színházában. Kicsit kívül, kicsit belül rendeztük a jelenetet, majd az tükörként visszapillantott ránk. Izgalmas pillanatokot éltünk meg.

Szombat este a dal, a magyar népzene szárnyán „*Hej, Dunáról fúj a szél..*” Szentendrén hajóra szállván nemzeti büszkeséggel mutogattuk csodás fővárosunkat és roptuk a csárdást és társait külföldi barátainkkal.

...így van mindenki, aki a Lélektől született.”

Dobogókön a víztorony közelében megjelölnek egy helyet. A turista úttól tíz méterre az erdőben. Egy hasadt szikladarab. A műszerek a föld sugárzását itt nagyobb amplitúdóval mérik. A pogány hit gyógyító erőt tulajdonít neki. A keresztyén embernek a köhöz közelítvén a bibliai ősatyák jutnak eszébe, akik mindazon helyen, ahol átélték az Örökkévalóval való találkozást, az ott talált kövekből oltárt emeltek. Mi a záró ökumenikus bibliodramatikus istentiszteleten elültettük a bibliodráma fáját, odaszórtuk tövéhez a szülőföldünkről magunkkal hozott marék földet, Észtországból, Dániából, Svájcban, német és osztrák földről, de Erdélyből, Mohácsról, a Duna-kanyarból vagy a pesti balkon virágládájából is. Aztán megöntöztük a közös dézsából kimert, megáldott forrásvízzel.

A szertartás minden apró gesztusa, a fogyatékkal született kézművesek cserépedényei, az egymás bögréibe továbbadott víz, a több nyelvjárásban elhangzó Ige, a Meyer- és a Kányádi-vers bibliodramatikus liturgiává nemesült. Istentiszteletté, a Lélekből születés gesztusává. Egyszer csak köd ereszkedett a tájra, kijelölte a szent teret, ahol a liturgia zajlott. Áldásként szitált az eső és el kellett engednünk azt az „akciót”, hogy a csoportok látni engedjék egy gesztusban/szoborban a műhelyekben szerzett élményüket. Így vált üzenetté a mottó. A visszajelzések címzettje ezúttal az Örökkévaló.

Csütörtök délutánjától vasárnap délig mintegy másfélszáz embert legyintett meg a bibliodráma szele. S hogy közülük hányat a Léleké, nem a mi reszortunk számba venni...

Az esetleges beszámolót lejegyezte:
Muntag Ildikó

További emlékeztetők:

1. Varga Péter Pius interjúja a Kossuth Rádióban:

<http://www.radio.hu/index.php/read/39600/hozottrovat/23>

2. Gazdag Zsuzsanna beszámolója

Evangélikus Élet 68.évf. 25.sz. 2003.június 22. 5.p.

3. Bruno Fluder képei:

http://de.photos.yahoo.com/bc/bruno_fluder/lst?.dir=/Bibliodramatreffen+Ungarn

4. Az EU-Bizottság Sokrates/Grundtvig programjának támogatásával előre láthatóan szeptemberben kétnyelvű részletes dokumentáció jelenik meg a találkozóról a TEXTRAUM különszámaként. Kérjük mindazokat, akik szeretnék megkapni ezt a kiadványt, jelentkezzenek a muntag@freemail.hu vagy az egyesület címén 1038 Bp. Mező utca 12.

Egyesületi hírek

Legközelebbi egyesületi alkalom előre láthatóan október 5-én 18 órától lesz a Mező utcában., amelyen többek között beszámolnánk a dobogókői találkozót követő Grundtvig-konzultációról is.

Mint tapasztaltuk, igen nagy az érdeklődés a bibliodráma iránt. Ez a hírlevél sokakhoz eljut. Szívesen adunk hírt csoportokról, alkalmakról. Jelezd Ambró Áginál telefon: (06-23) 450 357 vagy e-posta: ambro@arcanum.com (Az eddig befutottakat olvasd a mellékletben.)

A három magyarul megjelent bibliodráma könyvet megrendelheted az egyesületen keresztül is. (Bővebb ismertetését ld. külön.)

BIBLIODRÁMA-ALKALMAK

Augusztus

18-án hétfőn 9 órától Szegeden az Ifjúsági vezetők táborában
jelentkezés csak személyesen Varga Péter Piusnál 30/954-35-37

Szeptember 30-ig

jelentkezni lehet a következő két sorozatra ill. annak első októberi alkalmára
„Míg fel nem kél a hajnalcsillag” Sorozatgazda: Eisenbarth Kriszta (36-1) 3554 504
„Édenkerti bibliodrÁma a Mező utcában” Sorozatgazda: Muntag Ildikó
(36-1) 240 3771

Október

4-én szombaton 16 órától Békásmegyeren a csillaghegyi ev. gyülekezeti házban
„Ez most már csontomból való csont” (1Móz/Ter 2,23)
Vezeti: Muntag Ildikó és Falvay Dóra
Jelentkezés: szept. 30-ig

10-12 péntek 18 órától vasárnap ebédig Dobogókőn a Manrézában
„Míg fel nem kél a hajnalcsillag”
Vezeti: Eisenbarth Kriszta
Jelentkezés szept. 30-ig

November

8-án szombaton 16 órától Békásmegyeren a csillaghegyi ev. gyülekezeti házban
„Ekkor megnyílt mindkettőjük szeme” (1Móz/Ter 3,7)
Vezeti: Muntag Ildikó és Falvay Dóra
Jelentkezés: nov.3-ig

21-23 Marosvásárhelyen

Jelentkezés csak személyesen Varga Péter Piusnál 30/954-35-37

28-30 péntek 18 órától vasárnap 14 óráig Tahiban a Szív Lelkiség Központban
„Míg fel nem kél a hajnalcsillag”
Vezeti: Eisenbarth Kriszta
Jelentkezés nov. 14-ig

29-én szombaton 16 órától Békásmegyeren a csillaghegyi ev. gyülekezeti házban
„Hogy ne nyújthassa ki a kezét” (1Móz/Ter 3,22)
Vezeti: Muntag Ildikó és Falvay Dóra
Jelentkezés: nov.24-ig

December

12-14 pénteken 17 órától vasárnap ebédig Dobogókőn a Manrézában
„Anyád és testvéreid várnak rád ! [...] Kik az én anyám és testvéreim?” (Mk3,32-33)
Vezeti: Varga Péter Pius

Rövid ismertető a három újonnan megjelent könyvről

Else Natalie WARNS – Heinrich FALLNER: Jerikó rózsája (A bibliodráma kézikönyve); fordította Falvay Dóra.

Az 1930-ban született Else Natalie Warns Göttingenben és Freiburgban tanult művészettörténetet, színháztudományt, régészetet és filozófiát, ezenkívül testészlést, mozgásművészetet, zenét, maszkkészítést és álarcos játékot, valamint álm- és gestaltterápiát. 1970 óta dolgozik játék- és drámapedagógusként; 1975-ben szervezte meg az első bibliodráma-kurzust. 1980-ban nevezték ki a Bethel színházi műhely igazgatójává. 1981-93 között a bielefeldi egyetemen is tanított lelkészeket és tanárokat. 1989 óta vezeti Heinrich Fallnerrel közösen a bibliodramatikus képzést és minősítő tanfolyamokat.

A Warns, Fallner és társaik együttes munkájával készült könyvről álljon itt Marcel Martin előszavából néhány sor: *„Ám ez a könyv nem kíván jótanácsokat, biztos fogásokat, instrukciókat osztogatni. E helyütt szeretném kihangsúlyozni E. N. Warns intését: A komoly, tartalomorientált, koncepcionális bibliodramatikus munkának nincs és nem is lehet módszerkatalógusa. Minden team, minden szöveg, minden csoport és minden tér új, kreatív, megvalósítható és lehetőleg optimális általános koncepciót igényel, amelyből aztán az egyes lépések levezethetők. [...] A bibliodráma ilyen értelemben nem tekinthető „mesterségnek”, csakis művészetnek, amely azonban mesterségi – és nem „iparművészeti” – alapokon nyugszik.”*

Gerhard MARCEL MARTIN: Bibliodráma – gyakorlat és elmélet, fordította Oláh Zsuzsa.

G. M. Martin a gyakorlati teológia professzora a marburgi egyetemen. Valláspedagógiai és pasztorálpszichológiai kérdésekkel, valamint az istentiszteleti prédikációk hermeneutikájával összefüggésben tárgyalja a bibliodráma anyagát és módszereit. E könyvben tudományos igénnyel foglalja össze harminc évi bibliodramatikus gyakorlat tapasztalatait, amelyben egyaránt szerepet kapnak a hatvanas, hetvenes évek modern színházi törekvései (Grotowski) a hetvenes években Amerikában elsajátított dramatikus technikák (Katya Delakova: A mozgás művészete), a klasszikus balett, folklór és táncok, keleti mozgásművészetek, a humanisztikus pszichológia testorientált irányzatai (Gestalt és bioenergetika), a pszichodráma elemei és a gyakorlati teológia szövegértelmező módszerei. A „Bibliodráma” c. mű a bibliodráma liturgikus alkalmazásának lehetőségeit kutatja, s ezáltal segítségére lehet a hitét mélyebben megélni akaró embernek.

Klaus-Werner STANGIER: Itt és most, fordította Varga Péter Pius.

Klaus-Werner Stangier Itt és most című könyve a bibliodráma legősibb gyökereit tárja föl a zsidó és keresztény liturgikus hagyományon keresztül. A bibliodramában a liturgikus megjelenítés csiszolt, rituális formái találkoznak a pszichodramában hangsúlyos kreativitással és spontaneitással. A kettő találkozásából sajátos dialektika révén születik egy harmadik modell: saját életünk megjelenítése, e két forrásból merítve. A bibliodráma ennél fogva a misztika iskolája is egyben.

Stangier könyve mindazoknak szól, akik csak most ismerkednek a bibliodráma módszerével; a bibliodramatikus munka szemléletes és izgalmas leírását nyújtja. Aki bibliodráma-vezetőként veszi kézbe ezt a könyvet, számos gyakorlati útmutatást találhat benne, segítséget és jó ötleteket kap további munkájához.

Hegyes Katalin